

Interessant om weten

Samaria

Gebied tussen Judea en Galilea. Vijandelijk en heidens gebied voor de Joden. Daarom reisden ze bij voorkeur niet door Samaria, maar trokken er omheen via het Jordaandal. Anderzijds weigerden Samaritanen onderdak of medewerking voor pelgrims die op weg waren naar Jeruzalem.

Jakobsbron

Deze bron vloeit 'dicht bij het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef heeft gegeven'. Wie naar die bron komt, komt als het ware naar de plaats van oorsprong van het joodse volk om daar het 'levende water', het water voor zijn leven te putten.

Zesde uur

Komt overeen met de middag, het moment van de dag waarop de zon het hoogst aan de hemel staat. Dat de vrouw dan gaat putten wijst op haar marginale positie. Vrouwen putten eerder wanneer het niet zo warm is.

Samaritaan

In 721 voor J.C. werd Israël ingenomen door de Assyriërs. De actieve bevolking werd verbannen. Ouderen, vrouwen en kinderen bleven achter. Vele vrouwen huwden met de bezetter en kregen er kinderen van. Wanneer de gedeporteerde joden na jaren terugkwamen uit ballingschap, verafschuwden ze deze Samaritanen als slechte gelovigen. Ten tijde van Jezus was de omgang tussen joden en Samaritanen door nauwkeurige voorschriften geregeld. Zo werden hun vaten als onrein beschouwd en was het de joden verboden er gebruik van te maken.

Water putten

Dit is slavenwerk. Voor een man is zo'n werk vernederend.

Levend water

'Levend water' is allereerst 'stromend water', 'bronwater', water dat niet stilstaat, dat leeft! In het gesprek met de Samaritaanse blijkt Jezus zelf

'levend water' te zijn. Zoals mensen water nodig hebben om te leven, zo hebben ze Jezus nodig willen ze echt leven.

Die berg daar

De vrouw bedoelt de Gerizzim. Op deze berg (881m hoog) in Samaria hadden de Samaritanen hun eigen tempel gebouwd in de 4^e eeuw voor Christus (werd in 128 na Christus verwoest).

Voedsele

= wat kan opgegeten worden. Johannes geeft dit woord een tweede betekenis: 'de wil doen van de Vader'

Tekst

Jezus was te weten gekomen dat de farizeeën gehoord hadden dat Hij meer leerlingen trok en doopte dan Johannes.

– Eigenlijk doopte Jezus niet zelf, maar zijn leerlingen. – Daarom verliet Hij Judea en vertrok Hij weer naar Galilea.

*Hiervoor moest Hij door **Samaria**.*

*Zo kwam Hij bij de Samaritaanse stad Sichar, die in de buurt ligt van het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef had gegeven, en waar zich de **Jakobsbron** bevindt.*

Jezus, die afgemat was van de tocht, was bij de bron gaan zitten.

*Het was ongeveer het **zesde uur**.*

*Een **Samaritaanse** vrouw kwam **water putten**.*

Jezus sprak haar aan: 'Geef Mij wat te drinken.'

Zijn leerlingen waren eten gaan kopen in de stad.

De Samaritaanse vrouw antwoordde:

'Hoe kunt U als Jood te drinken vragen aan mij, een Samaritaanse?'

Joden willen namelijk met Samaritanen niets te maken hebben.

Jezus hernam:

'Als u de gave van God kende, als u wist wie het is die tegen u zegt:

geef Mij te drinken, dan had u Hem erom gevraagd

*en Hij had u **levend water** gegeven.'*

'Maar heer,' zei de vrouw,

'U hebt niet eens een emmer en het is een diepe put.

Waar wilt U dat levende water dan vandaan halen?

Of bent u soms groter dan onze vader Jakob,

die ons de put heeft nagelaten en er zelf uit gedronken heeft,
evenals zijn kinderen en zijn kudden?’
Jezus antwoordde: ‘Iedereen die drinkt van dit water, krijgt weer dorst,
maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven,
krijgt in eeuwigheid geen dorst meer;
integendeel: het water dat Ik hem zal geven,
zal in hem opborrelen als een bron van eeuwig leven.’
‘Heer,’ zei de vrouw, ‘geef mij van dat water,
dan zal ik geen dorst meer hebben
en hoef ik hier niet telkens te komen putten.’
Daarop zei Jezus: ‘Ga uw man roepen en kom hier terug.’
‘Ik heb geen man’, antwoordde de vrouw.
‘Dat zegt u terecht, dat u geen man hebt,’ zei Jezus.
‘Want u hebt vijf mannen gehad, en die u nu hebt is uw man niet.
Wat u daar zegt, is waar.’
‘Heer,’ zei de vrouw, ‘ik zie dat U een profeet bent.
Onze voorouders hebben op **die berg daar** God aanbeden,
maar volgens jullie is Jeruzalem de plaats waar men moet aanbidden.’
‘Geloof Me,’ zei Jezus,
‘er komt een uur dat men niet meer op die berg daar
en ook niet in Jeruzalem de Vader zal aanbidden.
– Jullie aanbidden wat je niet kent, wij aanbidden wat we wel kennen;
de redding komt immers uit de Joden. –
Er komt een uur, ja het is er al,
dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid:
dat zijn de aanbidders waar de Vader naar uitzielt.
God is geest, en zij die Hem aanbidden,
moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.’
De vrouw antwoordde: ‘Ja, er komt een messias, dat weet ik.’
(Messias betekent: gezalfde.)
‘Als die er is, zal Hij ons alles verkondigen.’
Daarop zei Jezus tegen haar: ‘Dat ben Ik, degene die met u spreekt.’
Juist op dat moment kwamen zijn leerlingen terug.
Het verwonderde hen dat Hij in gesprek was met een vrouw.
Toch vroeg geen van hen:
‘Wat wilt U eigenlijk?’ of ‘Wat hebt U met haar te bepraten?’
De vrouw liet haar kruik staan, liep naar de stad en zei tegen de mensen:
‘Kom eens kijken, daar is iemand die mij wist te vertellen

wat ik allemaal gedaan heb. Zou Hij soms de Messias zijn?’
Toen liepen ze de stad uit, naar Hem toe.
Ondertussen drongen de leerlingen bij Hem aan: ‘Eet toch iets, rabbi.’
Maar Hij zei: ‘Ik heb al iets te eten, **voedsel** dat jullie niet kennen.’
De leerlingen zeiden onder elkaar:
‘Zou iemand Hem al eten gebracht hebben?’
Daarop zei Jezus:
‘Mijn voedsel is: de wil doen van Hem die Mij gezonden heeft
en het werk volbrengen dat Hij Mij heeft opgedragen.
Zeggen jullie niet: Nog vier maanden en dan komt de oogst?
Welnu, Ik zeg jullie: kijk eens goed naar de velden,
ze staan wit, rijp voor de oogst.
Nu al krijgt de maaier zijn loon
en verzamelt hij vruchten voor het eeuwig leven;
zo kan de zaaier delen in de vreugde van de maaier.
Want het gezegde ‘de een zaait en de ander maait’ is waar:
Ik heb jullie uitgezonden om een oogst binnen te halen
waarvoor je je niet hebt afgemat:
anderen hebben zich afgemat en jullie plukken de vruchten van hun werk.’
Uit die stad waren vele Samaritanen in Hem gaan geloven
op grond van het woord van de vrouw die getuigd had:
‘Hij wist me alles te vertellen wat ik gedaan heb.’
Toen de Samaritanen naar Hem toe gekomen waren,
vroegen ze Hem bij hen te blijven. Hij bleef daar twee dagen.
En nog veel meer kwamen er tot geloof door zijn woord.
En ze zeiden het ook tegen de vrouw:
‘Nu geloven we niet meer op grond van wat jij verteld hebt;
we hebben Hem zelf gehoord en nu weten we:
dit is werkelijk de redder van de wereld.’

Stilstaand bij de tekst

In dit verhaal doorbreekt Jezus een aantal tradities en taboes:

. De joden beschouwden de Samaritanen als halve heidenen, daarom was het hun verboden met hen te praten.

Jezus praat met een Samaritaanse!

. Wat de Samaritanen aanraken wordt door de joden onrein verklaard.

Jezus vraagt de vrouw water. Hoe kan Hij dat water krijgen als de vrouw het voor Hem niet put met een Samaritaanse kruik?

. Het is ongehoord dat een man een vrouw aanspreekt in het openbaar, zonder dat er anderen bij zijn.

Jezus begint zelf een gesprek met de vrouw bij de waterput

Hiermee toont Jezus aan dat zijn boodschap niet gebonden is aan wetten en gewoonten, die niet ten dienste staan van de mens.

In deze tekst bevestigt Jezus dat Hij de Messias is, Hij die gezonden is, Hij op wie de vele generaties joden uit het O.T. gewacht hebben.

Vereenvoudigde tekst

Jezus gaat naar Galilea. Daarvoor gaat Hij door Samaria.

Meestal deden de joden dat niet.

Ze wilden niets met de Samaritanen te maken hebben.

Zo komt Jezus in een Samaritaanse stad.

Hij is moe van de reis en gaat bij een bron zitten.

Het is middag. De zon staat hoog aan de hemel.

Een Samaritaanse vrouw komt water putten.

Jezus vraagt: 'Geef Mij wat te drinken.'

Maar de vrouw zegt:

'Hoe kunt U als Jood te drinken vragen aan mij, een Samaritaanse?'

De Joden wilden namelijk niets met Samaritanen te maken hebben.

Jezus zegt:

'Als u wist wie met u spreekt,

dan had u aan Mij water gevraagd

en Ik had u levend water gegeven.'

'Maar Heer,' zegt de vrouw,

'Hoe kunt U zoiets zeggen?'

U hebt niet eens een emmer en de put is heel diep.

Waar wilt U dan dat levende water vandaan halen?'

Jezus antwoordt:

'Iedereen die drinkt van dit water, krijgt weer dorst, maar wie drinkt van het water dat Ik hem zal geven, zal nooit of nooit nog dorst hebben.'

'Heer,' zegt de vrouw, 'geef mij van dat water, dan zal ik nooit meer dorst hebben

en dan moet ik hier niet telkens komen om water te putten.'

Daarop zegt Jezus:

'Ga uw man roepen en kom dan naar hier terug.'

'Ik heb geen man,' antwoordt de vrouw.

'Dat weet ik,' zegt Jezus.

'U hebt vijf mannen gehad, en de man die u nu hebt is uw man niet.'

'Heer,' zegt de vrouw, 'ik zie dat U een profeet bent.'

Wat later komen zijn leerlingen terug.

Ze zijn verwonderd dat Hij spreekt met een vrouw.

Toch is er niemand die vraagt:

'Wat wilt U eigenlijk?'

of 'Wat hebt U met haar te bepraten?'

De vrouw laat haar kruik staan, loopt naar de stad en zegt tegen de mensen:

'Kom eens kijken, daar is iemand die mij wist te vertellen wat ik allemaal gedaan heb.

Zou Hij soms de Messias zijn?'

Daarop lopen de mensen de stad uit, naar Hem toe.

Veel Samaritanen beginnen in Jezus te geloven.

Daarna vragen ze aan Jezus:

'Wilt U nog wat bij ons blijven?' bij hen zou blijven.

Hij blijft daar twee dagen.

Heel veel Samaritanen luisteren naar wat Jezus te zeggen heeft

En beginnen in Hem te geloven.

Ze zeggen tegen de vrouw:

'Nu geloven we niet meer om wat jij aan ons verteld hebt.

We hebben Hem zelf gehoord en nu weten we:

dit is werkelijk de Redder van de wereld.'

Suggesties

Grotere kinderen

Activiteit

Materiaal

1 fles met helder mineraal water

1 fles met troebel afwaswater

Twee etiketten waarop: 'DOOD' en 'LEVEN'

Laat de kinderen naar beide flessen kijken. Ze bespreken wat ze zien. Eventueel kun je ze ook laten ruiken.

Als je dorst hebt ... welk water is dan het beste?

Als je een vis water wilt geven ... welk water is dan het best?

Toon de twee etiketten.

Waar plak ik het best het etiket 'DOOD' en waar het etiket 'LEVEN'?

Laat de kinderen hun keuze verantwoorden.

Wat zou men nu bedoelen als men spreekt over 'levend water'?

Jezus geeft levend water, want Hij wil dat mensen voluit van het leven genieten.

Gesprek

Water is iets alledaags: het komt zó uit de kraan en regenen doet het ook regelmatig. Wat levend water is, daarvan ben je je maar bewust als je ziet dat rivieren vervuild zijn (je kunt er niet in zwemmen; vissen gaan er in dood). 'Levend water' krijgt zo een nieuwe betekenis: Jezus schenkt levend water om al wat kapot ging in je leven weer tot leven te brengen.

Als je dorst hebt, dan verlang je naar water. Je kunt ook het woord 'dorst' gebruiken, zonder dat je bedoelt dat je water wilt hebben. Je verlangt dan heel veel naar iets wat heel belangrijk voor je is.

Kun je daar voorbeelden van geven?

Wat Jezus zegt en hoe Hij handelt, dat is als levend water. Dat kan maken dat je erdoor kunt leven, echt leven.

'Een ontmoeting'

Eline

Had ik het niet gedacht! Dat is nu eens elk jaar hetzelfde liedje, ma!

Ma

Dag Eline. Leuk geweest op school?

Eline

Dag moeke. Leuk? Ja en nee.

Ma

Liep er iets mis met een liedje, zei je?

Eline

Geen lied, ma. Wel ons eerste opstel: 'Mijn mooiste vakantiedag'

Ma

Vind je het moeilijk?

Eline

Tuurlijk, wat valt daar nu over te zeggen?

't Deed niets anders dan regenen.

Ma

Dat wel. Maar vergeet onze natte fietstocht niet.

Eline

Dat zal wel niet. Zelfs onze oterhammen waren nat. Precies deeg.

Ma

Dat klopt. Maar wie zagen we onderweg?

Eline

Juf Liesbeth met haar fiets. Ze toonde ons toen het visserijmuseum.

En daarna leerde ze ons op de bowling spelen.

Ma

Goed zo. Je raakt op dreef voor je opstel.

Riet

Ja, nu weet ik het.

Als slot schrijf ik hoe juf Liesbeth een rottag tot een boeiende vakantiedag omtoverde. Dat was pas fijn.

Een ontmoeting kan je leven veranderen. Dat gebeurde ook met het leven van de Samaritaanse vrouw, toen ze Jezus ontmoette.